

ІНСТРУМЕНТАРІЙ ДЕРЖАВНОЇ ПОЛІТИКИ У СФЕРІ ПІДТРИМКИ ТА СТИМУЛЮВАННЯ РОЗВИТКУ МАЛОГО БІЗНЕСУ

©2020 КРАСНОНОСОВА О. М., ХАРЧЕНКО Р. В.

УДК 334.72
JEL Classification: M1

Красноносова О. М., Харченко Р. В.

Інструментарій державної політики у сфері підтримки та стимулювання розвитку малого бізнесу

Визначення поняття державної політики з питань регулювання підприємницької діяльності в роботі прийнято згідно з чинним Господарським кодексом України, а саме: вона являє собою систему економічного, соціального, організаційного, правового та політичного забезпечення сприятливого бізнес-клімату для формування і розвитку малого бізнесу, що дало змогу виокремити у її складі три блоки: до першого блоку належать фінансово-бюджетні заходи економічних відносин, пов'язані, в першу чергу, з фінансуванням (до складу цього блоку входять кредитно-грошова політика, інвестиційна політика, антимонопольна політика, амортизаційна політика, інноваційна політика); до другого блоку належать організаційні заходи, зокрема, підтримка органів малого підприємництва, вітчизняних банків та фондів, що фінансують мале підприємство; до третього – правові заходи: спрощена система реєстрації та ліцензування, удосконалене податкове законодавство у частині запровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, спрощення системи бухгалтерського обліку для малих підприємств тощо. Розглянуто класифікацію системи інструментів державної політики у сфері підтримки та стимулювання розвитку малого бізнесу, яка, на відміну від інших, передбачає систематизацію інструментів державного впливу за двома основними векторними спрямуваннями: інструменти державного регулювання та інструменти державної політики підтримки і стимулювання розвитку суб'єктів малого та середнього підприємництва, що дало змогу уточнити склад кожної групи. Уточнено склад механізму державного регулювання розвитку малого бізнесу, який включає функції, методи, засоби та інструменти, що дозволило виокремити у складі інструментарію інструменти державного регуляторного та координаційного впливу. Визначено поняття державної підтримки малого бізнесу як складової державної політики, що трактується у роботі як сукупність методів і форм сприяння розвитку малого підприємництва з урахуванням інтересів держави та суб'єктів господарювання, що дозволило сформулювати її мету, напрями й інструменти. Останні розмежовано за трьома ознаками: державного прогнозування та планування розвитку представників малого бізнесу за видами економічної діяльності, податкової та фінансово-інвестиційної підтримки, інформаційно-консультативного та інституціонального забезпечення розвитку суб'єктів малого бізнесу.

Ключові слова: державна політика, малий бізнес, стимулювання розвитку, державна підтримка, інструментарій державної політики.

DOI: <https://doi.org/10.32983/2222-0712-2020-4-42-47>

Рис.: 1. **Табл.:** 1. **Бібл.:** 15.

Красноносова Олена Миколаївна – кандидат економічних наук, доцент, старший науковий співробітник відділу макроекономічної політики та регіонального розвитку, Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України (пров. Інженерний, 1а, 2 пов., Харків, 61166, Україна)

E-mail: krasnonosova@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0863-3705>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/1890821/olena-m-krasnonosova/>

Харченко Руслан Валерійович – молодший науковий співробітник відділу промислової політики та енергетичної безпеки, Науково-дослідний центр індустріальних проблем розвитку НАН України (пров. Інженерний, 1а, 2 пов., Харків, 61166, Україна)

E-mail: stratos0911@gmail.com

UDC 334.72
JEL Classification: M1

Krasnosova O. M., Kharchenko R. V. State Policy Tools in the Field of Support and Stimulation of Small Business Development

The definition of state policy on business regulation is understood here in accordance with the current Commercial Code of Ukraine, namely: it is a system of economic, social, organizational, legal and political support of a favorable business climate so as to form and develop small business. This understanding allows us to distinguish three blocks within state policy. The first block includes fiscal components of economic relations, primarily related to financing (this block includes monetary policy, investment policy, antitrust policy, depreciation policy, innovation policy); the second block includes organizational measures, in particular, support for small businesses, domestic banks and funds financing small businesses; the third block includes legal measures, namely: a simplified system of registration and licensing, improved tax legislation as for the implementation of international accounting standards, simplification of the accounting system for small businesses, etc. The classification of the system of state policy tools in the field of supporting and stimulating small business development is considered. Unlike others, it provides systematizing state influence tools in two main vector directions: state regulation tools and state policy tools of support and stimulation of small and medium business entities, which makes it possible to clarify the composition of each group. The composition of the state regulation mechanism of small business development has been clarified as one including functions, methods, means and tools, thus allowing us to single out the tools of state regulatory and coordination influence. The concept of state support for small business has been specified as a component of public policy, which is interpreted in the work as a set of methods and forms of promoting small business, taking into account the interests of the state and businesses, allowing us to formulate its purpose, directions and tools. The latter are divided into three groups by their features: state forecasting and planning of small business development by type of economic activity; tax and financial and investment support; information, advisory and institutional support for the development of small business entities.

Keywords: development stimulation, public policy tools, small business, state policy, state support.

Fig.: 1. **Tabl.:** 1. **Bibl.:** 15.

Krasnosova Olena M. – Candidate of Sciences (Economics), Associate Professor, Senior Research Fellow of the Department of Macroeconomic Policy and Regional Development, Research Centre of Industrial Problems of Development of NAS of Ukraine (2 floor 1a Inzheneryi Ln., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: krasnosova@gmail.com

ORCID: <http://orcid.org/0000-0002-0863-3705>

Researcher ID: <https://publons.com/researcher/1890821/olena-m-krasnosova/>

Kharchenko Ruslan V. – Junior Researcher of the Department of Industrial Policy and Energy Security, Research Centre of Industrial Problems of Development of NAS of Ukraine (2 floor 1a Inzheneryi Ln., Kharkiv, 61166, Ukraine)

E-mail: stratos0911@gmail.com

Вступ. Реалізація реформ у національній економіці з одного боку та посилення глобалізаційних процесів з іншого обумовлюють необхідність суттєвих змін у малому бізнесі, оскільки він являє собою важливу складову підприємницького сектора. Динаміка показників, які дають характеристику процесу розвитку малого бізнесу, являє собою також чинник формування конкурентного ринкового середовища й прискорення науково-технічного прогресу, зростання рівня зайнятості в країні та формування середнього класу.

Звертаючись до світового досвіду [1], можна стверджувати, що досягнення конкурентоспроможності національної економіки в умовах економічної нестабільності та рецесії можливе лише завдяки здійсненню зваженої державної політики підтримки малого бізнесу. Зміни у сфері нормативно-правового врегулювання малого бізнесу були законодавчо закріплені Законом України «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція)» від 12.02.2015 р. № 191 [2]. Реалізація заходів щодо внесення змін у склад інструментів державної політики підтримки та стимулювання розвитку малого бізнесу вплинула на результати України в рейтингу The Worldwide Governance Indicators [1], у який залучено 200 країн з усього світу. Розглянемо позиції України за період останніх чотирьох років (2016–2019 рр.) порівняно з найближчою країною Європи, а саме Польщею (табл. 1).

Таблиця 1

Порівняння показників України та Польщі за даними проекту «Світові показники управління» за період 2016–2019 рр. [1]

Показник	Рік	Україна	Польща
1	2	3	4
Голос і підзвітність	2016	13	12
	2017	13	12
	2018	13	12
	2019	11	11
Політична стабільність і відсутність насильства	2016	9	9
	2017	9	9
	2018	9	9
	2019	8	8

Закінчення табл. 1

1	2	3	4
Ефективність уряду	2016	9	9
	2017	9	9
	2018	9	8
	2019	9	9
Нормативна якість (Індекс глобальної конкурентоспроможності)	2016	11	11
	2017	10	10
	2018	10	9
	2019	10	10
Верховенство права	2016	13	13
	2017	13	13
	2018	13	12
	2019	13	13
Контроль корупції	2016	13	13
	2017	13	13
	2018	13	12
	2019	12	12

Як бачимо, показники обох країн відрізняються не суттєво, що доводить чіткість дотримання владою України орієнту на євроінтеграцію. З огляду на зазначене доцільними є підвищення рівня ефективності державних та регіональних програм підтримки, обґрунтування пріоритетності підтримки представників малого бізнесу за видами економічної діяльності та визначення складу і структури застосовуваною державою системи інструментів. Усе вищевикладене доводить актуальність вибору теми дослідження.

Мета роботи – упорядкування інструментарію державної політики у сфері підтримки та стимулювання розвитку малого бізнесу в Україні.

Результати. Вирішення проблем розвитку малого бізнесу в Україні є одним з ключових напрямів державної політики, адже саме мале підприємництво сприятиме значному підвищенню ефективності реалізації вітчизняного економічного потенціалу, оптимізації участі України в міжнародному поділі праці, посиленню конкурентоспроможності національної економіки [3].

Згідно з Господарським кодексом України «державна політика з питань регулювання підприємницької діяльності є системою економічного, соціального, організаційного, правового та політичного забезпечення сприятливого бізнес-клімату для формування й розвитку малого бізнесу» [4]. Це дає змогу виокремити у її складі три блоки:

- до першого блоку належать фінансово-бюджетні заходи економічних відносин, пов'язані, в першу чергу, з фінансуванням. До складу цього блоку входять кредитно-грошова політика, інвестиційна політика, антимонопольна політика, амортизаційна політика, інноваційна політика;
- до другого блоку належать організаційні заходи, зокрема, підтримка органів малого підприємництва, вітчизняних банків та фондів, що фінансують мале підприємництво;
- до третього – правові заходи: спрощена система реєстрації та ліцензування, удосконалене податкове законодавство у частині запровадження міжнародних стандартів бухгалтерського обліку, спрощення системи бухгалтерського обліку для малих підприємств тощо.

Відповідно до Закону України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності» [5] державна регуляторна політика у сфері господарської діяльності – «це напрям державної політики, спрямований на вдосконалення правового регулювання господарських відносин, а також адміністративних відносин між регуляторними органами або іншими органами державної влади та суб'єктами господарювання, недопущення прийняття економічно недоцільних і неефективних регуляторних актів, зменшення втручання держави у діяльність суб'єктів господарювання та усунення перешкод для розвитку господарської діяльності, що здійснюється в межах, у порядку та у спосіб, що встановлені Конституцією та законами України».

Верховна Рада України забезпечує нормативно-законодавчу базу державної політики підтримки щодо прийняття законів та інших актів. Національний банк України згідно із Законом України «Про Національний банк України» [6] від 20.05.1999 № 679-XIV, проводить монетарну політику, виступає основним регулятором грошово-кредитного ринку та здійснює вплив на кредитну активність банків через встановлення норм і правил їх діяльності, зокрема, офіційної облікової ставки для задоволення попиту суб'єктів підприємницької діяльності в додаткових коштах. Встановлюючи облікову ставку, Національний банк України впливає на процентну ставку за кредитами комерційних банків. Так, чим вище облікова ставка, тим вище процентна ставка комерційного банку, отже, тим більше фінансових ресурсів доводиться витратити суб'єкту господарювання для обслуговування кредиту. До того ж зі зростанням процентних ставок за кредитами попит на такі ресурси серед суб'єктів підприємництва зменшується.

Провідне місце у системі державної підтримки розвитку малого бізнесу посідає фінансова підтримка, механізм надання якої започатковано Постановою Кабінету Міністрів України «Про порядок надання фінансової підтримки підприємствам» від 19.10.1994 № 645 [7]. У цьому ж

законодавчому акті метою державної підтримки малого та середнього підприємництва визначено:

- створення умов для позитивних структурних змін в економіці України;
- сприяння формуванню та розвитку малого підприємництва, становлення малого та середнього підприємництва як провідної сили в подоланні негативних процесів в економіці та забезпечення сталого позитивного розвитку суспільства;
- підтримка вітчизняних виробників;
- формування умов для забезпечення зайнятості населення України, запобігання безробіттю, створення нових робочих місць.

Виходячи з цього законодавством [7] встановлюється низка напрямів державної підтримки малого та середнього підприємництва в Україні:

- формування інфраструктури підтримки та розвитку малого та середнього підприємництва, організація державної підготовки, перепідготовки та підвищення кваліфікації кадрів для суб'єктів малого та середнього підприємництва;
- встановлення системи пільг для суб'єктів малого та середнього підприємництва;
- запровадження спрощеної системи оподаткування, бухгалтерського обліку та звітності;
- фінансово-кредитна підтримка малого та середнього підприємництва;
- залучення суб'єктів малого та середнього підприємництва до виконання науково-технічних і соціально-економічних програм, здійснення поставки продукції (робіт, послуг) для державних і регіональних потреб [7].

Проте фінансова підтримка могла надаватися лише державним підприємствам чи підприємствам, у майні яких частка державної власності перевищувала 50 %, ця Постанова втратила чинність у 2004 році [8], оскільки в ній було обмежено можливості підприємств інших форм власності.

Відносини, які пов'язані з розвитком малого бізнесу в нашій країні, базуються на засадах Конституції (головного Закону України) та регулюються Господарським, Цивільним, Податковим [9] кодексами, Законом «Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні» [10], іншими законодавчими актами та міжнародними договорами, згода на обов'язковість дотримання яких надана Верховною Радою України.

Група науковців [11] у ході розгляду інструментарію державної політики зосередили увагу на методичному забезпеченні державного регулювання розвитку малого бізнесу та виокремили декілька груп методів, а саме:

- правові;
- закони та підзаконні акти, що регулюють правила поведінки суб'єктів господарювання;
- адміністративні;
- вказівки, розпорядження виконавчих органів і посадових осіб, які дозволяють, забороняють, обмежують чи нормують окремі види господарської діяльності;
- економічні;

- макроекономічного планування: державний бюджет, податки, гроші, ціни, заробітна плата [11].

У продовження такого підходу методи державного регулювання гуртуються на використанні ряду засобів та інструментів (важелів або регуляторів) державного регулювання. У цьому зв'язку дано визначення засобу як конкретного способу дії, що є неодмінною умовою для реалізації мети щодо регулювання розвитку підприємництва, [11]. Розрізняють законодавчо-правові, економічні й адміністративні засоби.

А. Мельник розподіляє засоби державного регулювання на дві групи [12]:

- 1) прямого державного впливу: система державного замовлення та державних контрактів, встановлення норм і стандартів, законодавчі акти, прогнози, цільові комплексні програми розвитку;
- 2) опосередкованого впливу: державні кредити, дотації, податкові пільги, субсидії, ціни тощо.

Визначення інструментів у контексті державної політики дано В. Шпаковим [13], а саме: «інструмент є комплексним знаряддям для досягнення поставленої мети, який може впливати на підприємство лише опосередковано і має першочергове значення, насамперед, для органів державного управління».

Виклад основного матеріалу. Сучасний стан економіки в Україні характеризується значним гальмуванням господарчих процесів у зв'язку із глобальною пандемією, що викликана вірусом COVID-19. Як наслідок, спостерігається погіршення показників діяльності суб'єктів господарювання та масове банкрутство представників малого бізнесу.

До основних проблем розвитку сектора малого бізнесу в економічній системі України слід віднести такі:

- занепад ряду видів економічної діяльності в економічній системі України. Малий бізнес дуже чутливо реагує на негативну динаміку основних макроекономічних показників;
- наявна тенденція злиттів і поглинань, яка приводить до розвитку монополізму у таких видах економічної діяльності, як сільське господарство. Ця тенденція притаманна, перш за все, виробникам сільськогосподарської продукції тваринництва та рослинництва. Задля розвитку фермерських господарств доцільно врегулювати процеси створення агрохолдингів, котрі важко ідентифікувати юридично, адже вони являють собою ні що інше, як кластерні утворення. На цей час в Україні спостерігається збільшення кількості агрохолдингів;
- представники малого бізнесу практично не мають змоги розширювати масштаби та географію власної діяльності, до того ж їм важко пристосовуватися до мінливості та регіональних особливостей вітчизняних регіональних ринків. Крім того, вони слабо пристосовуються до умов участі у державних закупівлях;
- представники малого бізнесу є значно чутливими до податкового тиску, отже, однакові умови оподаткування малих і великих за масштабами товаровиробників приводить до скорочення кількості представників малого бізнесу;

- для ряду видів економічної діяльності характерною є висока концентрація капіталу, яка сприяє зниженню конкуренції на внутрішніх ринках, водночас майже відсутня поява нових представників бізнесу на цих ринках;

- обмеженість фінансування власних розробок представниками малого бізнесу характеризується такими наслідками, як нездатність розробляти та реалізовувати власні проекти та нововведення, а також здійснювати технічне переозброєння виробництва;

- вагомою є нестача кваліфікованих кадрів, адже висока кваліфікація виконавців передбачає значні витрати на оплату праці, це значною мірою гальмує розвиток сектора малого бізнесу.

Зважаючи на перелічене слід зауважити, що інструменти державної політики підтримки та стимулювання розвитку представників малого бізнесу мають бути різнонаправленими залежно від поставленої кінцевої або проміжної мети.

У межах формування інструментарію державної політики стимулювання та регулювання розвитку малого бізнесу доцільно виділити декілька основних груп інструментів залежно від обраної мети (рис. 1).

Пріоритетність державної політики підтримки та стимулювання розвитку малого бізнесу в суспільстві зумовлює необхідність переходу від прямого адміністративного сприяння до формування сприятливого економічного і соціального середовища розвитку суб'єктів малого бізнесу.

Сучасний етап розвитку економічної системи України характеризується прийняттям стратегічних документів, що спрямовані на обмеження втручання держави у функціонування представників малого бізнесу та усунення адміністративних бар'єрів. Це підтверджується Стратегією сталого розвитку «Україна – 2020» [14] і Програмами діяльності Кабінетів Міністрів України. На заміну Стратегії «Україна – 2020» [14], у зв'язку з ухваленням на Саміті ООН зі сталого розвитку, який мав місце у 2017 році, 17 глобальних Цілей сталого розвитку на період до 2030 року, згодом було ухвалено проєкт Стратегії сталого розвитку України до 2030 року. Кожен Кабінет Міністрів України публікує власну програму діяльності [15], яка містить як стратегічне, так і тактичне бачення розвитку економіки країни у цілому та сектора малого бізнесу зокрема.

Висновок. Визначення поняття державної політики з питань регулювання підприємницької діяльності в роботі прийнято згідно з чинним Господарським кодексом України, що дало змогу виокремити у її складі три блоки:

- до першого блоку належать фінансово-бюджетні заходи економічних відносин, пов'язані, в першу чергу, з фінансуванням;
- до другого блоку належать організаційні заходи;
- до третього – правові заходи.

Розглянуто класифікацію системи інструментів державної політики в сфері підтримки та стимулювання розвитку малого бізнесу, яка передбачає систематизацію інструментів державного впливу за двома основними векторними спрямуваннями: інструменти державного регулювання та інструменти державної політики підтримки

Мета регуляторного впливу			
Інструментарій	легалізація підприємницької діяльності	бюджетно-податкове регулювання	ринкове регулювання
	державна реєстрація суб'єктів підприємництва	встановлення та регулювання податкових ставок	обмеження монополізму
	ліцензування та патентування підприємницької діяльності	регулювання ставок банківських кредитних відсотків	контроль ринкової конкуренції
	отримання документів дозвільного характеру	використання режимів спрощеного та презумптивного оподаткування	антиінфляційна політика
		запровадження спрощеної системи бухгалтерського обліку та звітності	антикризова політика
			захист прав споживачів
			проведення стандартизації та сертифікації продукції
			соціальна та екологічна відповідальність суб'єктів господарювання
			детінізація економіки

Рис. 1. Групування інструментів державної політики підтримки та стимулювання розвитку малого бізнесу за ознакою мети

і стимулювання розвитку суб'єктів малого та середнього підприємництва, що дало змогу уточнити склад кожної групи.

Виконано теоретичне узагальнення основних положень нормативно-правових актів з питань регулюючого впливу держави на діяльність представників підприємницького сектора, що дало змогу окреслити коло основних проблем представників малого бізнесу, які залишились не вирішеними у ході нормативно-правового врегулювання сектора малого бізнесу в Україні.

Уточнено склад механізму державного регулювання розвитку малого бізнесу, який включає функції, методи, засоби й інструменти, що дозволило виокремити у складі інструментарію інструменти державного регуляторного та координаційного впливу.

Визначено поняття державної підтримки малого бізнесу як складової державної політики, що трактується у роботі як сукупність методів і форм сприяння розвитку малого підприємництва з урахуванням інтересів держави та суб'єктів господарювання, що дозволило сформулювати її мету, напрями й інструменти. Останні розмежовано за ознаками поставленої мети регуляторного впливу:

- легалізація підприємницької діяльності передбачає використання державної реєстрації суб'єктів підприємництва, ліцензування та патентування

підприємницької діяльності, а також отримання документів дозвільного характеру;

- бюджетно-податкове регулювання включає встановлення та регулювання податкових ставок, регулювання ставок банківських кредитних відсотків, використання режимів спрощеного та презумптивного оподаткування, а також запровадження спрощеної системи бухгалтерського обліку та звітності;
- ринкове регулювання передбачає обмеження монополізму, контроль ринкової конкуренції, використання антиінфляційної політики, антикризову політику, захист прав споживачів, проведення стандартизації та сертифікації продукції, дотримання соціальної та екологічної відповідальності суб'єктів господарювання, а також детінізацію економіки.

Запропонований методичний підхід щодо контролю дотримання владою України орієнтує на євроінтеграцію, який, на відміну від існуючих, містить у підґрунті порівняльний аналіз показників України та Польщі за даними проекту «Світові показники управління» (The Worldwide Governance Indicators), що дало змогу довести чітку орієнтацію України на Європейське співтовариство у період 2016–2019 рр.

ЛІТЕРАТУРА

1. The Worldwide Governance Indicators. URL: <https://info.worldbank.org/governance/wgi/>
2. Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо спрощення умов ведення бізнесу (дерегуляція) : Закон України від 12.02.2015 № 191-VIII. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/191-19>
3. Державна стратегія регіонального розвитку на 2021–2027 роки : Постанова Кабінету Міністрів України від 05.08.2020 № 695. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnoyi-strategiyi-regionalnogo-rozvitku-na-20212027-t50820>
4. Господарський кодекс України від 16 січня 2003 року станом на 21.07.2020 року. URL: <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
5. Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності : Закон України від 11.09.2004 № 1160-IV. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text>
6. Про Національний банк України : Закон України від 22.03.2012 № 4618-VI. URL: <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4119-17>
7. Про порядок надання фінансової підтримки підприємствам : Постанова Кабінету Міністрів України від 19.10.1994 № 645. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/645-94-%D0%BF>
8. Про визнання таких, що втратили чинність : Постанова Кабінету Міністрів України від 25.08.2004 № 1109. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1109-2004-%D0%BF#Text>
9. Податковий кодекс України станом на 17 листопада 2020. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
10. Про розвиток та державну підтримку малого і середнього підприємництва в Україні : Закон України від 22.03.2013 № 4618-VI. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17#Text>
11. Михасюк І. Р., Мельник А. Д., Крупка М., Залога З. Державне регулювання економіки. Київ : Атіка : Ельга-Н, 2000. 592 с.
12. Мельник А. С. Управління регіональною економікою. Київ : КНЕУ, 2000. 124 с.
13. Шпаков В. В. Механізми державного регулювання господарської діяльності: постановка проблеми. URL: <http://econtlaw.nlu.edu.ua/wpcontent/uploads/2015/12/3-240-252.pdf>
14. Про Стратегію сталого розвитку «Україна – 2020» : Указ Президента України від 12.01.2015 № 5/2015. URL: <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>

15. Програма діяльності Кабінету Міністрів України. URL: <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-programi-diyalnosti-kabinetu-ministriv-t120620>

REFERENCES

- [Legal Act of Ukraine] (1994). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/645-94-%D0%BF>
- [Legal Act of Ukraine] (2004). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1160-15#Text>
- [Legal Act of Ukraine] (2004). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1109-2004-%D0%BF#Text>
- [Legal Act of Ukraine] (2012). <http://zakon3.rada.gov.ua/laws/show/4119-17>
- [Legal Act of Ukraine] (2013). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4618-17#Text>
- [Legal Act of Ukraine] (2015). <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/191-19>
- [Legal Act of Ukraine] (2015). <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/5/2015>
- [Legal Act of Ukraine] (2020). <http://zakon.rada.gov.ua/laws/show/436-15#Text>
- [Legal Act of Ukraine] (2020). <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnoyi-strategiyi-regionalnogo-rozvitku-na-20212027-t50820>
- [Legal Act of Ukraine] (2020). <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text>
- Melnyk, A. S. *Upravlinnia rehionalnoiu ekonomikoiu* [Management of Regional Economy]. Kyiv: KNEU, 2000.
- Mykhasiuk, I. R. et al. *Derzhavne rehuliuвання ekonomiky* [State Regulation of Economy]. Kyiv: Atika ; Elha-N, 2000.
- “Prohrama diialnosti Kabinetu Ministriv Ukrainy” [Program of Activities of the Cabinet of Ministers of Ukraine]. <https://www.kmu.gov.ua/npas/pro-zatverdzhennya-programi-diyalnosti-kabinetu-ministriv-t120620>
- Shpakov, V. V. “Mekhanizmy derzhavnogo rehuliuвання hospodarskoi diialnosti: postanovka problemy” [Mechanisms of State Regulation of Economic Activity: Problem Statement]. <http://econtlaw.nlu.edu.ua/wpcontent/uploads/2015/12/3-240-252.pdf>
- “The Worldwide Governance Indicators”. <https://info.worldbank.org/governance/wgi/>

Стаття надійшла до редакції 03.11.2020 р.